

JAARVERSLAG

LEERPLICHT

SCHOOLJAAR 2014-2015

GEMEENTE RIDDERKERK

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleiding	4
Verzuim	5
Vrijstellingen	6
Schorsingen	7
Verwijderingen	7
Thuiszitters	8
Gedoogbeschikkingen	8
Bemiddelingen	8
Halt-verwijzingen	9
Waarschuwingen	9
Proces-verbaal	10
Dag van de leerplicht 19 maart 2015	11
Passend Onderwijs	11
Leerlingen met een schoolfobie	11
Voortijdig schoolverlater (VSV-er)	12
Ziekteverzuim	13
SISA	13
Extra verlof	14
Vooruitblik	14

Voorwoord

Het schooljaar 2014-2015 ligt weer achter ons. Zoals u gewend bent, krijgt u ook dit jaar het jaarverslag met daarin de resultaten van de inspanningen die team Leerplicht heeft gedaan om het beleid uit te voeren en de Leerplichtwet 1969 te handhaven. Voor het eerst nu een gecombineerd jaarverslag met daarin de resultaten van de drie gemeenten die bediend worden door team Leerplicht van de BAR-organisatie. Wij bieden u bewust een gecombineerd jaarverslag aan. Zo heeft u niet alleen inzicht in datgene wat in uw eigen plaats gaande is, maar kunt u ook de vergelijking maken met de naburige gemeenten waarmee nauw wordt samengewerkt. Wij hopen u hiermee een vollediger beeld te kunnen geven van datgene wat op leerplichtgebied gebeurt en wat het resultaat is van de samenwerking.

Om een vergelijking met vorig schooljaar mogelijk te maken zijn voor zover als mogelijk ook de cijfergegevens van Ridderkerk opgenomen over het schooljaar 2013-2014.

In de ambtelijke BAR-organisatie hebben de leerplichtambtenaren samengewerkt en van elkaar geleerd. In alle drie de gemeenten zijn schoolcontroles op het primair onderwijs geweest. Die hebben geleid tot bewustwording bij directies en leerkrachten als het gaat om het melden van te laat komen, relatief en luxe verzuim. In Barendrecht heeft het schoolcontroleteam uit Rotterdam het voortgezet onderwijs bezocht, waarbij een controle heeft plaatsgevonden op de registratie van de aanwijzingen. Na een aantal maanden wordt teruggegaan naar de school om te kijken of er een verbetering heeft plaatsgevonden. Het hele team heeft goed meegekeken en er is geconstateerd dat een dergelijke aanpak ook voor de scholen in Ridderkerk zou kunnen helpen. Twee concrete voorbeelden van kruisbestuiving. In het achterliggende schooljaar is de samenwerking van team Leerplicht met de gebiedsteams de grootste verandering te noemen. Team Leerplicht heeft bewust gekozen om fysiek aan te sluiten bij de overleggen van de gebiedsteams. Het resultaat hiervan is dat het onderwijskundige gedeelte een zichtbare plek heeft gekregen in de gebiedsteams. Dit fysiek aansluiten heeft tijd gekost, maar het was de investering waard. Zo is het team Leerplicht verschillende keren eerder betrokken geraakt bij cases dan normaal het geval zou zijn. Hierdoor kon schooluitval voorkomen worden of beter geregisseerd worden.

De complexiteit van de casuïstiek blijft groot. De zaken waar team Leerplicht de meeste tijd aan spendeert zijn zaken met meervoudige (gezins-) problematiek. Als er in het gezin iets misgaat, dan heeft dat vaak betrekking op meer dan een kind. De nauwe samenwerking met de gebiedsteams zorgt ervoor dat de meervoudige problematiek breed opgepakt wordt en dat de lijntjes kort zijn. De samenwerking met de scholen en andere betrokken externe partners is en blijft intensief. De brede overleggen waar ouders en alle betrokken (keten)partners aan tafel zitten werpen zijn vruchten af. Door integraal te overleggen ontstaat er sneller een doorbraak.

Niet alle situaties kunnen snel opgelost worden. Wanneer nodig wordt de wethouder op de hoogte gebracht van situaties. De doelstelling is dat jongeren een startkwalificatie halen. Een startkwalificatie wordt bereikt met het behalen van een diploma havo, vwo of mbo op minimaal niveau 2. Team Leerplicht bewaakt en ondersteunt waar nodig om deze doelstelling te helpen realiseren.

Inleiding

Elke gemeente moet jaarlijks, rond 1 oktober, aan de minister gegevens verstrekken over de omvang en de behandeling van het gemelde schoolverzuim van leerplichtige en kwalificatieplichtige leerlingen die zijn ingeschreven in de gemeentelijke basisadministratie in hun gemeente (Leerplichtwet 1969, artikel 25, tweede lid). Op basis van deze gegevens wil de minister inzicht krijgen in de omvang en wijze van behandeling van het ongeoorloofde schoolverzuim van leerplichtige leerlingen. Dit inzicht is noodzakelijk voor het beleid van onderwijsinstellingen, samenwerkingsverbanden passend onderwijs en gemeenten voor het terugdringen van het schoolverzuim, de aanpak van thuiszittende leerplichtige jongeren evenals voor het landelijke beleid van de rijksoverheid en landelijke organisaties om het voortijdig schoolverlaten te bestrijden.

	Ingeschreven leerlingen zonder Startkwalificatie van 5 tot en met 17 jaar
Barendrecht	8801
Albrandswaard	4259
Ridderkerk	5894

Het aantal ingeschreven leerlingen zonder Startkwalificatie van 5 tot en met 17 jaar over het schooljaar 2013-2014 bedroeg 5947.

Leerplicht wat is dat?

De Leerplichtwet is er op gericht te waarborgen dat alle jongeren aan onderwijs kunnen en zullen deelnemen (behalve de in de wet zelf genoemde uitzonderingen/ vrijstellingen). In de BAR-organisatie wordt de Leerplichtwet 1969 uitgevoerd door 7 leerplichtambtenaren en 1 ondersteuner (voornamelijk voor Barendrecht en Ridderkerk). De leerplichtambtenaren houden zich bezig met de bestrijding van ongeoorloofd schoolverzuim van leerlingen die in Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk wonen. Daarnaast begeleiden ze leerlingen die om welke reden dan ook niet naar school gaan zo mogelijk terug naar het onderwijs.

Wanneer volledig leerplichtig?

Een kind is volledig leerplichtig vanaf de eerste schooldag van de maand volgend op de 5e verjaardag tot aan het einde van het schooljaar waarin de leerling 16 jaar wordt.

Wanneer geldt de kwalificatieplicht?

De kwalificatieplicht geldt voor jongeren zonder startkwalificatie (diploma HAVO, VWO of MBO2) vanaf 16 tot de 18e verjaardag. Dit betekent dat de jongere volledig dagonderwijs volgt of een combinatie van werken en leren. Regels voor verlof, verzuim en vrijstellingen zijn gelijk aan die van de volledige leerplicht.

Schoolverzuim! Wat nu?

Wat er gebeurt, wanneer een leerling van school verzuimt, leest u verder in dit jaarverslag. Hier wordt uitgelegd welke soorten schoolverzuim er zijn en op welke manier de leerplichtambtenaar hierop acteert.

Samenwerking met de gebiedsteams

Vanaf de start van de gebiedsteams zijn de leerplichtambtenaren nauw bij deze teams betrokken. Door wekelijks bij de overleggen van de gebiedsteams aan te sluiten kan de expertise van leerplicht vroegtijdig worden ingebracht. Het is een kwestie van kennen en gekend worden. Aangezien veel van de casuïstiek die besproken wordt op jeugd betrekking heeft, leveren de leerplichtambtenaren een wezenlijke bijdrage aan het overleg. Daarnaast heeft deze aanpak er ook in geresulteerd dat dossiers gezamenlijk en integraal zijn opgepakt. Het afgelopen jaar zijn er regelmatig gezamenlijk gesprekken met ouders en jongeren gevoerd. Een aandachtspunt bij deze samenwerking blijft dat schoolverzuim een belangrijke indicatie kan zijn voor de noodzakelijke inzet van hulpverlening. De leerplichtambtenaren blijven benadrukken dat er bij schoolverzuim van jongeren snel dient te worden gehandeld. Wanneer er sprake is van ongeoorloofd schoolverzuim is de inzet van hulpverlening niet vrijblijvend. Een ander punt van aandacht is de samenwerking tussen de gebiedsteams en de

scholen. De leerplichtambtenaren blijven benadrukken dat door een intensieve samenwerking van een preventieve aanpak sprake kan zijn. Tot en met april 2016 zullen de leerplichtambtenaren aan de overleggen van de gebiedsteams een bijdrage leveren. Daarna wordt de werkwijze geëvalueerd. Ook in de toekomst zullen de leerplichtambtenaren nauw met de gebiedsteams blijven samenwerken.

Samenwerking met de overige partners

De leerplichtambtenaar werkt behalve met de leden van de gebiedsteams, nauw samen met verschillende partners om de aanpak rondom de leerling sluitend te maken. Voor een preventieve aanpak werkt leerplicht veelvuldig samen met bijvoorbeeld Schooldirecteuren, Interne-begeleiders, Zorgcoördinatoren, samenwerkingsverbanden KoersVO (Voortgezet Onderwijs) en RIBA (Basisonderwijs), Schoolartsen, Schoolmaatschappelijk werkers, Onderwijsconsulenten, Onderwijsinspectie, De Jonge Krijger, Ziezon (Landelijk Netwerk Ziek Zijn en Onderwijs), Vluchtelingenwerk. Wanneer van vrijwillige hulp geen sprake meer is of kan zijn, werkt leerplicht samen met bijvoorbeeld het Openbaar Ministerie, Raad voor de Kinderbescherming, Jeugdreclassering, Gezinsvoogden, Halt, Gosa-regisseur (Gemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak), Veilig thuis.

Verzuim

Absoluut verzuim

De leerplichtige of kwalificatieplichtige jongere staat niet ingeschreven op een erkende onderwijsinstelling. De ouder(s)/verzorger(s) zijn verantwoordelijk voor de inschrijving van de leerplichtige of kwalificatieplichtige jongere op een erkende onderwijsinstelling.

	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
PO	0	3	0
VO	7	1	0
MBO	0	0	0

In het schooljaar 2013-2014 was er geen sprake van absoluut verzuim in het primair onderwijs (PO), voortgezet onderwijs (VO) en in het middelbaar beroepsonderwijs (MBO).

Relatief verzuim

De leerplichtige of kwalificatieplichtige jongere staat wel ingeschreven op een onderwijsinstelling, maar verzuimt zonder geldige reden les- of praktijktijd. De school moet het verzuim van een leerling zo snel mogelijk melden. Het schoolhoofd is verplicht het schoolverzuim te melden aan de leerplichtambtenaar bij ongeoorloofd school verzuim van 16 uur gedurende een periode van vier opeenvolgende weken.

	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
PO	9	10	15
VO	79	62	139
MBO	44	65	142

Het relatief verzuim over het schooljaar 2013-2014 bedroeg 13 meldingen voor PO, 92 voor VO en 105 voor MBO. Dit verschil wordt verklaard door een aantal dubbeltellingen (veel jongeren zijn meer dan 1 keer gemeld). Als deze dubbeltellingen eruit worden gehaald zijn er in het schooljaar 2014-2015 15 meldingen geweest in het PO, 39 in het VO en 68 in het MBO.

Een groot deel van de toename van het aantal verzuimmeldingen in Ridderkerk wordt verklaard doordat voor dezelfde leerling vaker een verzuimmelding is gedaan. In het verleden deden scholen eenmalig een melding over het verzuim van een leerling. Veel scholen sturen tegenwoordig een nieuwe melding bij elke keer dat een jongere 16 uur in een periode van 4 weken afwezig is. In het schooljaar 2014-2015 waren een tiental leerlingen verantwoordelijk voor een derde deel van de verzuimmeldingen. Albrandswaard herkent zich hier niet in. Er is een geringe stijging in de meldingen relatief verzuim.

Luxeverzuim

Ongeoorloofde afwezigheid waarbij zonder toestemming van het hoofd van de school (bij 10 dagen of minder) dan wel zonder toestemming van de leerplichtambtenaar (bij 11 dagen of meer) buiten de vastgestelde schoolvakanties om, van school wordt verzuimd, waarbij het eigen belang (vaak ten behoeve van vakantie) van ouder(s)/verzorger(s) of jongere prevaleert boven dat van het schoolbezoek.

	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
PO	1	53	9
VO	2	3	6
MBO	0	0	1

Het luxe verzuim voor het PO bedroeg in het schooljaar 2013-2014 twee meldingen. Voor het VO en MBO zijn er in dat schooljaar geen meldingen geweest.

Vrijstellingen

Vrijstellingen Artikel 3a Leerplichtwet (LPW)

Wanneer een jongere de leeftijd van 14 jaar heeft bereikt en waarvan naar hun oordeel is komen vast te staan, dat hij niet geschikt is volledig dagonderwijs aan een school te volgen, kunnen burgemeester en wethouders toestaan dat gedurende een bepaald schooljaar, voor zover nodig, de jongere aan de school een programma volgt, dat naast algemeen vormend onderwijs en op het beroep gericht onderwijs, tevens praktijktijd bevat, bestaande uit arbeid van lichte aard te verrichten naast, en in samenwerking met het onderwijs. In Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk zijn geen vrijstellingen artikel 3a verleend.

Vrijstellingen Artikel 3b LPW

Voor het laatste schooljaar kunnen burgemeester en wethouders op verzoek van ouder(s) en/of verzorger(s) toestaan, dat de inschrijving van de jongere aan een school voor voortgezet onderwijs, wordt vervangen door de inschrijving als leerling van een instelling als bedoeld in paragraaf 2a (Wet Educatie Beroepsonderwijs). In Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk zijn geen vrijstellingen artikel 3b verleend.

Vrijstellingen Artikel 5a (trekkend bestaan) LPW

Ouder(s) en/of verzorger(s) zijn vrijgesteld van de verplichting om te zorgen, dat een jongere als leerling van een school staat ingeschreven, zolang zij een trekkend bestaan leiden, waarbij de jongere hen vergezelt. Onder ouders met een trekkend bestaan worden gerekend kermisexploitanten of circusmedewerkers. Zij leiden gedurende de maanden maart tot en met oktober een trekkend bestaan. Dit geldt alleen voor kinderen in het basisonderwijs (Besluit trekkende bevolking, Wet Primair Onderwijs). De vrijstelling wordt opgeschort als er binnen een straal van vijf kilometer van de standplaats een zogenoemde "rijdende school" voor deze kinderen is. In Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk zijn geen vrijstellingen artikel 5a verleend.

Vrijstellingen Artikel 5 onder a LPW

De ouder(s)/verzorger(s) zijn vrijgesteld van de verplichting om te zorgen dat de leerling op een school staat ingeschreven, zolang de jongere op lichamelijke of psychische gronden niet geschikt is om tot een school of instelling te worden toegelaten. Dit zal moeten worden beoordeeld door een door burgemeester en wethouders te benoemen onafhankelijk arts of psycholoog.

	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
PO	1	1	4
VO	0	2	2
MBO	0	0	0

In het schooljaar 2013-2014 waren 4 jongeren vrijgesteld op grond van Artikel 5 onder a LPW voor het PO. In het VO en MBO waren geen jongeren vrijgesteld .

Vrijstellingen Artikel 5 onder b LPW

De ouder(s)/verzorger(s) zijn vrijgesteld van de verplichting om te zorgen dat de leerling op een school staat ingeschreven, zolang zij tegen de richting van het onderwijs, op alle binnen redelijke afstand van de woning, waarop de jongere geplaatst zou kunnen worden, overwegende bedenkingen hebben. De leerplichtambtenaar mag marginaal toetsen. Wanneer de leerling in het voorgaande schooljaar op een school ingeschreven heeft gestaan, kan het beroep op vrijstelling niet worden gehonoreerd. In Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk is er net als in het schooljaar 2013-2014 geen sprake van vrijstellingen artikel 5 onder b LPW.

Vrijstellingen Artikel 5 onder c LPW

De ouder(s)/verzorger(s) zijn vrijgesteld van de verplichting om te zorgen dat de leerling op een school staat ingeschreven, zolang de jongere als leerling van een inrichting van onderwijs buiten Nederland staat ingeschreven en deze inrichting geregeld bezoekt. Dit regelmatige schoolbezoek moet worden aangetoond via rapporten of een verklaring van het hoofd van de school. Bovendien moet de leerling voldoen aan de voorwaarden van de Wet Basisregistratie Personen (men moet minimaal een derde van een jaar in Nederland verblijven).

	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
PO	1	3	2
VO	0	1	1
MBO	0	1	0

In het schooljaar 2013-2014 waren 4 jongeren in het PO vrijgesteld op grond van Artikel 5 onder c. In het VO en MBO was er geen sprake van vrijstellingen.

Vrijstellingen Artikel 15 LPW

In andere gevallen dan genoemd in artikel 5 kunnen burgemeester en wethouders op grond van bijzondere omstandigheden vrijstelling verlenen van de inschrijvingsplicht, als wordt aangetoond, dat de jongere op andere wijze voldoende onderwijs geniet. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een interne bedrijfsopleiding. Volledig leerplichtigen kunnen geen gebruik maken van deze vrijstellingsmogelijkheid. In Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk zijn geen vrijstellingen Artikel 15 verleend.

Schorsingen

Een schorsing is een besluit van het bevoegd gezag om de leerling, wegens een bepaalde gedraging, tijdelijk niet toe te laten tot de lessen of tot de school. De leerling wordt in een aparte ruimte gezet en gaat daar werken aan zijn schoolwerk of krijgt schoolwerk mee naar huis. Gebruikte termen in de volksmond zoals interne of externe schorsing en het geven van een time-out vallen onder de algemene definitie van schorsing en hiermee ook onder alle wettelijke bepalingen betreffende schorsing. Er kan ten hoogste één week worden geschorst. Het besluit tot schorsing moet schriftelijk aan ouders bekend worden gemaakt. Bij een schorsing van meer dan één dag moet de inspectie schriftelijk en met opgave van redenen in kennis worden gesteld.

	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
PO	4	0	3
VO	13	11	8
MBO	0	3	1

Verwijderingen

Een verwijdering is een besluit van het bevoegd gezag om de leerling, wegens een bepaalde gedraging, niet meer toe te laten tot de lessen en tot de school. Het bevoegd gezag zal een andere school/instelling moeten vinden die bereid is de leerling toe te laten. Tot die tijd is de school

verantwoordelijk voor het bieden van onderwijs. Een besluit tot verwijdering moet van te voren, met redenen omkleed, schriftelijk aan ouders worden gestuurd.

Niet eens met schorsing of verwijdering

Als de school besluit tot schorsing of verwijdering van een leerling, moet dit besluit van te voren, met redenen omkleed, schriftelijk aan ouders worden gestuurd. Ouders krijgen de gelegenheid om hun zienswijze kenbaar te maken. Als ouders bezwaar maken tegen een besluit van verwijdering, moet de school binnen vier weken nadat de bezwaartermijn is verstreken, een besluit nemen op dit bezwaar.

	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
PO	0	0	0
VO	4	1	1
MBO	0	0	0

Thuiszitters

Een thuiszitter is een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar die valt onder de kwalificatieplicht, die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling en zonder geldige reden meer dan 4 weken verzuimt, zonder dat hij/zij ontheffing heeft van de leerplicht resp. vrijstelling van geregeld schoolbezoek wegens het volgen van ander onderwijs.

	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
PO	0	0	0
VO	1	5	9
MBO	0	1	2

Het aantal (tijdelijke) thuiszitters over het schooljaar 2013-2014 bedroeg 29.

De achtergrond van de Ridderkerkse leerlingen die thuis hebben gezeten is zeer verschillend. Sommige jongeren bleven verzuimen ondanks civiel- of strafrechtelijke maatregelen. Een aantal verhuisde jongeren kon tijdelijk geen onderwijs volgen aangezien een tussentijdse instroom in het MBO niet mogelijk was.

Gedooagbeschikkingen

Jongeren die onder de kwalificatieplicht vallen, maken soms een verkeerde studiekeuze waardoor ze willen stoppen met hun opleiding. In eerste instantie moeten de school, de jongere en zijn of haar ouders zoeken naar een passende oplossing om ervoor te zorgen dat de jongere de opleiding blijft volgen. Maar als alle mogelijkheden zijn bekeken en alle partijen tot de conclusie komen dat het beter is voor de jongere om tijdelijk te gaan werken, biedt de Leerplichtwet geen ruimte om voor de rest van het jaar een vrijstelling te verlenen. Een gedooagbeschikking biedt in zo'n geval wel uitkomst. Dit kan alleen wanneer de jongere een arbeidsovereenkomst heeft voor de rest van het schooljaar en een inschrijving op een opleiding voor het volgende schooljaar. De jongere toont hiermee aan dat hij/zij werkt en dat hij/zij het komende jaar weer naar school gaat.

	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
PO	0	0	0
VO	4	0	0
MBO	7	2	4

Bemiddelingen

Soms wil een kind of jongere niet naar school omdat hij problemen heeft, thuis of op school. De leerplichtambtenaar is er niet alleen om jongeren aan te spreken die spijbelen. Hij/zij wil ook zorgen dat jongeren niet uitvallen op school. Soms is de verhouding tussen school/ouder/leerling verstoord en komen zij er samen niet meer uit. De leerplichtambtenaar kan ook hier een rol spelen. Door de

samenwerking te zoeken met school, ouders, leerling en eventueel anderen kan wellicht een oplossing worden gezocht, zodat kan worden voorkomen dat jongeren verzuimen en de school niet verlaten zonder diploma.

	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
PO	26	24	84
VO	73	25	126
MBO	25	32	91

Halt-verwijzingen

De leerplichtambtenaar verwijst een verzuimende leerling naar Halt als hij meer dan negen uur heeft verzuimd, twaalf of meer keer te laat is gekomen en de getroffen maatregelen van school niet helpen. Dan volgt een speciale Halt-straf schoolverzuim. Een straf die jongeren bewust maakt van de gevolgen van het schoolverzuim. De aanpak bestaat uit drie gesprekken, het maken van een leeropdracht en het aanbieden van excuses. Tijdens de gesprekken met de leerling en zijn ouders, probeert Halt de oorzaken van het verzuimgedrag te achterhalen en zoeken zij samen naar een oplossing. Zij proberen de leerling bovendien te laten inzien hoe belangrijk het is dat hij zijn opleiding succesvol afrondt. Tijdens het maken van de leeropdracht wordt hij geconfronteerd met de gevolgen van schoolverzuim. De Halt-straf wordt afgesloten met het aanbieden van excuses door de leerling aan de schoolleiding.

Wat levert het op?

Door de Halt-straf worden jongeren en ouders bewust gemaakt van de gevolgen van schoolverzuim. Jongeren komen tot inkeer en ouders overzien de gevolgen van het probleem en welke rol zij spelen beter. Jongeren denken door de Halt-straf na over hun toekomst en zien in wat het nut van school is. En doordat zij weer naar school gaan en niet meer op straat rondhangen, veroorzaken zij minder overlast.

	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
PO	0	0	0
VO	9	0	3
MBO	0	0	0

Het aantal HALT-verwijzingen in het schooljaar 2013-2014 bedroeg 2.

Waarschuwingen

Wanneer een leerling en/of ouders voor de eerste keer in aanraking komen met leerplicht en er zijn geen directe zorgen, dan volstaat de leerplichtambtenaar met een waarschuwing. De waarschuwing is erop gericht, dat er geen volgend verzuim meer ontstaat. De school van de leerling wordt in kennis gesteld van deze waarschuwing en een en ander wordt geregistreerd in het leerplichtsysteem. Bij voortdurend of terugkerend verzuim neemt de leerplichtambtenaar de nodige maatregelen. De leerplichtambtenaar gaat dan weer in gesprek met de leerling, ouder(s)/verzorger(s), school en eventueel andere betrokkenen. Soms is aanmelding in het gebiedsteam een optie. Soms blijkt dat er al verschillende hulpinstanties zijn betrokken. Wanneer blijkt dat de leerling en/of ouder(s)/verzorger(s) niet meewerken met de hulpverlening dan kan de leerplichtambtenaar opschalen naar het Jeugdbeschermingsplein of zo nodig proces-verbaal tegen de leerling en/of ouder(s)/verzorger(s) opmaken. In deze gevallen is er geen sprake meer van vrijwillige hulpverlening, maar zullen zij de hulp moeten accepteren.

Relatief-verzuim

	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
PO	1	4	17
VO	46	33	103
MBO	16	17	63

Luxe-verzuim

	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
PO	10	30	6
VO	0	1	6
MBO	0	0	1

Absoluut-verzuim

	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
PO	0	0	0
VO	0	1	0
MBO	0	0	0

Proces-verbaal

Schoolverzuim is een overtreding. Hiervoor kunnen ouders en/of jongeren vanaf 12 jaar worden vervolgd.

Luxeverzuim

Luxeverzuim (op vakantie zonder toestemming van de school) komt voor rekening van de ouders. In de meeste gevallen wordt luxeverzuim bestraft met een geldboete. Bij recidive (eerste keer) binnen 5 jaar wordt de boete verhoogd met 50% per kind per dag, bij meer malen wordt de boete verhoogd met 100% per kind per dag. In ernstige gevallen kan een voorwaardelijke of een onvoorwaardelijke hechtenis worden opgelegd.

	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
PO	3	14	7
VO	1	1	3
MBO	0	0	1

In het schooljaar 2013-2014 zijn er in totaal 2 processen-verbaal opgesteld inzake het luxeverzuim binnen het PO. Voor het VO en het MBO is dit niet gedaan.

Relatief verzuim

Relatief verzuim (spijbelen) komt voor rekening van de jongere (mits 12 jaar of ouder), als het spijbelen aan zijn of haar eigen gedrag te wijten is. De ouders worden in principe alleen vervolgd als het spijbelen mede door hen veroorzaakt is. Dus als zij al van alles hebben geprobeerd om hun kind naar school te krijgen, worden ze niet vervolgd. Voordat er proces-verbaal wordt opgemaakt, moet de leerplichtambtenaar onderzoek doen naar oorzaak en de achtergronden van het spijbelen en welke oplossingen er mogelijk zijn. De leerplichtambtenaar schakelt zo nodig hulpverlening en/of het gebiedsteam in. Als betrokkenen hulp weigeren, niet voldoende meewerken of als een straf gewenst is, maakt hij/zij een proces-verbaal op, dat wordt opgestuurd naar het Openbaar Ministerie. Ook de Raad voor de Kinderbescherming krijgt een afschrift. De Raad voor de Kinderbescherming zal dan onderzoek doen naar de gezinssituatie van de jongere en adviseert het OM. De jongere en ouders worden opgeroepen om zich voor de Rechter te verantwoorden. De Rechter kan bijvoorbeeld een maatregel hulp en steun opleggen (Jeugdreclassering). Ook kan er een werk- of leerstraf worden

opgelegd aan de jongere. Aan ouders kan een boete worden opgelegd. Ook kunnen ouders worden verplicht om deel te nemen aan trainingen (gedragsinterventie) samen met hun kind. Als ouders en/of de jongere niet meewerken aan de straf, kan detentie het gevolg zijn.

	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
PO	0	0	0
VO	5	2	2
MBO	1	0	6

In het schooljaar 2013-2014 zijn er geen processen-verbaal opgesteld inzake het relatief verzuim binnen het PO. Voor het VO en het MBO wel, namelijk 3 voor het VO en 2 voor het MBO.

Absoluut verzuim

Wanneer een kind niet staat ingeschreven bij een school komt dit voor rekening van de ouders. Wanneer een kind wordt thuisgehouden, zullen de ouders in principe altijd vervolgd worden.

	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
PO	0	0	0
VO	0	0	0
MBO	0	0	0

Absoluut verzuim is in het schooljaar 2013-2014 niet voorgekomen in Ridderkerk.

Dag van de leerplicht 19 maart 2015

In de gemeente Barendrecht zijn alle directeuren en intern begeleiders van de basisscholen uitgenodigd op het gemeentehuis voor een presentatie over het werk en het werkveld van de leerplichtambtenaar. Met de aanwezigen is onder andere besproken wat de richtlijnen zijn over hoe om te gaan met leerlingen die zeer talentvol zijn in de sport of muziek, waardoor de schooltijden in het gedrang komen. Ook zijn er diverse casussen besproken met betrekking tot het wel of niet verlenen van extra verlof door de schooldirecteuren en hoe om te gaan met ouders die zelf werkgever of zelfstandig ondernemer zijn. De presentatie werd door de aanwezigen als nuttig en informatief ervaren. In Ridderkerk en Albrandswaard is een dergelijke bijeenkomst eveneens georganiseerd, maar vanwege gebrek aan belangstelling is besloten de bijeenkomst niet door te laten gaan. In Albrandswaard zijn met enkele basisscholen afspraken gemaakt om de presentatie in het volgende schooljaar op de scholen in de teamvergadering te geven.

Passend Onderwijs

In de Wet passend onderwijs (per 1 augustus 2014 van kracht) is de zorgplicht van scholen vastgelegd. Dit betekent dat scholen een passende onderwijsplek moeten bieden aan leerlingen, die extra ondersteuning nodig hebben. Wanneer zij dit niet zelf kunnen bieden, moeten zij binnen hun (regionale) samenwerkingsverband een passende school- en onderwijsplek zoeken. Binnen de samenwerkingsverbanden werken regulier en speciaal onderwijs samen. Het samenwerkingsverband regelt de toelaatbaarheid van leerlingen tot het speciaal onderwijs. Een belangrijk speerpunt voor het passend onderwijs is het voorkomen van thuiszitten. Binnen het basisonderwijs worden door het samenwerkingsverband RIBA in Handelingsgerichte Integratie Arrangementen (HIA'S) met ouders en andere betrokkenen afspraken gemaakt om te komen tot de juiste onderwijsplek voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte. Daar waar nodig of gewenst maakt leerplicht deel uit van een HIA-overleg. Binnen het Voortgezet Onderwijs wordt door middel van multidisciplinaire overleggen gepoogd te komen tot passende oplossingen voor deze leerlingen. Leerplicht kan hier een bemiddelende rol in spelen.

Leerlingen met een schoolfobie

Ieder kind heeft wel eens een dagje dat hij of zij niet naar school wil. Het ene kind komt hier eerlijk voor uit, het andere bedenkt een smoesje, houdt zich ziek of gaat stiekem niet naar school. Het wordt

een probleem wanneer het kind regelmatig niet naar school wil. De ouders hebben vaak een wat tegenstrijdige houding tegenover het weer naar school sturen van hun kind. Enerzijds willen ze hun kind graag naar school sturen, anderzijds zijn ze bang dat het kind misschien toch ziek is. De periode van afwezigheid van school als gevolg van een schoolfobie kan variëren van 2 weken tot een heel schooljaar of langer. Een kind met een schoolfobie belandt in een vicieuze cirkel. Doordat hij of zij niet naar school gaat ontstaat een achterstand in het schoolwerk. Dit maakt het extra angstig om terug te gaan naar school. Een schoolfobie komt in twee vormen voor. De eerste is de acute schoolfobie. De angst voor school doet zich vrij plotseling voor en het kind heeft verder geen problemen. De tweede vorm van schoolfobie is de chronische schoolfobie. Het kind heeft al langere tijd moeite met naar school gaan en het kind heeft naast de schoolfobie nog andere problemen. Deze vorm van schoolfobie is moeilijker aan te pakken. Het komt ook voor dat een kind met een schoolfobie wel naar school gaat. Het kind trekt zich dan binnen het schoolgebeuren terug, wat zich uit in extreem stil zijn, geen contact hebben met klasgenoten en leerkrachten.

Hoe kunnen we omgaan met een schoolfobie?

Er zijn verschillende behandelingsmogelijkheden bij een schoolfobie. Maar bij alle methodes blijkt dat een goede begeleiding noodzakelijk is. Behandeling van kinderen met een schoolfobie is dan ook alleen mogelijk met individuele begeleiding. De volgende punten blijken belangrijk:

- ouders en school moeten goed samenwerken. De ouders moeten uiteindelijk de behandeling uitvoeren. Zij moeten dus goed gemotiveerd zijn en achter de behandeling staan.
- eerst moet de angst bij de ouders weggenomen worden. De ouders moeten zeker weten dat het kind niet ziek is, dat bezoek aan school het kind echt niet zal schaden en dat het kind zijn ouders niet zal afwijzen omdat ze hem of haar naar school dwingen te gaan.
- dan moet het kind terug naar school. Dit kan geleidelijk gebeuren of heel abrupt. De meningen zijn verdeeld over wat het beste is, het hangt ook van het kind en de ouders af. Doordat het kind blootgesteld wordt aan de situatie waar het bang voor is, zal de angst langzaam afnemen. Het kind merkt dat er niet iets afschuwelijks gebeurt en zal minder angstig worden.
- belangrijk is dat schoolgaan beloond wordt (puntensysteem met cadeautjes). Het thuisblijven moet zo min mogelijk aantrekkelijk gemaakt worden. Het kind mag geen tv kijken, mag geen privileges hebben en moet huiswerk maken.
- ook wordt er soms training in bepaalde vaardigheden aangeboden om het kind beter met zijn angst om te leren gaan.
Wanneer het kind eenmaal weer normaal naar school gaat wordt de begeleiding nog enige tijd voortgezet, om terugval te voorkomen.

Voortijdig schoolverlater (VSV-er)

Voortijdig schoolverlaters zijn jongeren tot 23 jaar die het onderwijs verlaten zonder startkwalificatie (een diploma op havo, vwo of mbo niveau 2). Leerlingen die na het behalen van een vmbo-diploma geen onderwijs meer volgen en geen werk hebben, zijn daarom als voortijdig schoolverlater gedefinieerd. Dat geldt eveneens voor jongeren die met een MBO-niveau 1 diploma het onderwijs verlaten en geen werk vinden. Ook leerlingen tot 23 jaar, die langer dan een maand zonder reden van school wegblijven, vallen onder de voortijdig schoolverlaters.

Zolang een leerling, het schooljaar volgend op het schooljaar waarin hij 16 jaar is geworden, praktijkonderwijs of speciaal onderwijs in de uitstroomprofielen dagbesteding of arbeidsmarkt volgt en ingeschreven staat, is hij kwalificatieplichtig. Verzuim kan dan ook opgepakt worden en worden gehandhaafd. Op het moment dat een kwalificatieplichtige leerling wordt uitgeschreven, op verzoek van de ouders, van het speciaal onderwijs, uitstroomprofiel dagbesteding of arbeid, dan is hij niet meer kwalificatieplichtig. De voorwaarde van het hebben van een getuigschrift geldt hierbij niet. Er gelden voor deze groep geen voorwaarden om uitgeschreven te kunnen worden. Wordt op verzoek van ouders een leerling uitgeschreven bij het praktijkonderwijs en heeft hij geen getuigschrift dan is hij wel kwalificatieplichtig. Heeft hij een getuigschrift ontvangen dan is hij dat niet. Op het moment dat deze leerlingen zijn uitgeschreven en dus niet kwalificatieplichtig zijn, vallen zij niet meer onder de werking van de leerplichtwet. De leerplichtambtenaar is dus niet meer de aangewezen persoon om deze jongeren te benaderen. Is er dan wel sprake van een VSV-er? Ja, tenzij de jongere een arbeidsovereenkomst heeft, dan is het geen VSV-er.

De aanpak van voortijdig schoolverlaten voor de leerlingen die niet meer leerplichtig of kwalificatieplichtig zijn wordt voor de BAR-gemeenten uitgevoerd door De Jonge Krijger. De voortijdig

schoolverlaters worden door hen in beeld gehouden en gestimuleerd terug te gaan naar school. Over deze aanpak wordt jaarlijks verantwoording afgelegd. Uit de voorlopige cijfers over het schooljaar 2014-2015 blijkt dat in Ridderkerk het percentage voortijdig schoolverlater 1,95% is, in Barendrecht is dit percentage 1,13% en in Albrandswaard 1,27% (het landelijk gemiddelde is 1,82%).

De Jonge Krijger werkt ook nauw samen met leerplicht om voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Via de zomeractie en no-show-actie wordt gemonitord of de jongeren die afkomstig zijn van het VMBO de overstap naar het MBO maken."

Ziekteverzuim

Ziek zijn is lastig aan te tonen, niet voor alles ga je naar een dokter. De wetgever heeft daar in de Leerplichtwetgeving rekening mee gehouden. Een mededeling is voldoende (art 12 LPW69: een bericht binnen twee dagen na het ontstaan van de verhindering). Problemen ontstaan als er veelvuldig ziekmeldingen gedaan worden. Is de jongere wel echt ziek of wordt de absentie, misschien wel spijbelen, afgedekt door de ouders/verzorgers? Daar is een rol weggelegd voor de schoolarts, deze kan optreden als controlerend arts, op verzoek van de school, maar ook op verzoek van de leerplichtambtenaar. Voor een goed begrip is het van belang te beseffen dat niet alle artsen ziekteverzuim kunnen of mogen controleren. Een behandelend arts mag geen mededelingen aan derden doen over de aandoening en/of de behandeling van zijn patiënten. Hij kan zelfs tuchtrechtelijk worden aangesproken als hij zich daarover uitlaat. Een briefje van de huisarts of van een specialist mag de school of de leerplichtambtenaar dan ook niet vragen of gebruiken. Aan elke school is een jeugdarts van de GGD verbonden. Deze jeugdarts kan de jongere en eventueel de school adviseren over eventuele problemen en de aanpak daarvan. De controlerend arts wordt gevraagd zich uit te laten over al dan niet terechte verhindering van de schoolgang van de leerplichtige jongere. Is naar zijn deskundige mening sprake van een gegronde verhindering, dan is daarmee het verzuim rechtmatig. Is er geen sprake van een verhindering op basis van een fysieke of psychische ongeschiktheid dan is er sprake van een vermoeden van ongeoorloofd verzuim. De school zal dan een DUO-melding moeten doen, zodat de leerplichtambtenaar in actie kan komen.

Wanneer een jongere veelvuldig door ziekte verzuimd is er sprake van zorgwekkend verzuim. Op grond van afspraken tussen de scholen en de jeugdartsen melden scholen dit zorgwekkende verzuim aan de jeugdarts. De jeugdarts kan met toestemming van ouders (en wanneer de jongere 16 jaar of ouder is ook met toestemming van de jongere) contact met een behandelend arts opnemen indien dit voor zijn/haar advies noodzakelijk is. De jeugdarts kan aan de jongere en zijn/haar ouders een advies geven gericht op de terugdringen van het ziekteverzuim en met name over de belastbaarheid van de jongere op school. Indien behandeling voorliggend is, zal hierover advies gegeven worden. In overleg met ouders wordt hierover ook advies aan de school gegeven. Indien er geen sprake is van een medische reden voor het ziekteverzuim, zal school het schoolverzuim bij leerplicht melden. Indien ouders niet meewerken aan de verwijzing naar de jeugdarts zal school eveneens een melding bij leerplicht doen.

SISA

SISA is een computersysteem waarin professionals kunnen signaleren dat zij betrokken zijn bij een kind/jongere van 0 tot 23 jaar. Op deze manier kunnen professionals met elkaar afstemmen om de best mogelijke begeleiding te bieden. In SISA staat geen inhoud, geen dossier. Een professional signaleert dat hij of zij betrokken is, niet waarom! Met SISA wordt alleen maar bijgehouden of er meerdere professionals op hetzelfde moment bij hetzelfde kind of dezelfde jongere betrokken zijn.

Via SISA werken organisaties, die met jongeren/kinderen werken, nauw samen. Met elkaar vormen ze een sluitend netwerk om de kinderen/jongeren die risico's lopen of problemen hebben te signaleren en te begeleiden. Voor iedereen die met (risico-)jeugd te maken heeft is SISA belangrijk gereedschap. SISA richt zich op alle instellingen, organisaties en gemeentelijke diensten die de betreffende kinderen/jongeren en eventueel hun gezinnen via een op maat gesneden traject ondersteuning te bieden en begeleiden. Door vroegtijdig te signaleren en begeleiding te bieden kan erger worden voorkomen.

Extra verlof

Vakantieverlof kan alleen worden verleend, wanneer ouders een specifiek beroep uitoefenen, waardoor zij niet in de schoolvakanties op vakantie kunnen. Hierbij moet volgens de SAS (Strafrechtelijke Aanwijzing Schoolverzuim) met name worden gedacht aan seizoensgebonden werkzaamheden, resp. werkzaamheden in bedrijfstakken die een piekdrukte kennen, waardoor het voor het gezin feitelijk onmogelijk is om in die periode een vakantie op te nemen. Het moet redelijkerwijs voorzien zijn (en/of worden aangetoond) dat een vakantie in de schoolvakanties tot onoverkomelijke bedrijfseconomische problemen zal leiden. Slechts het gegeven dat gedurende de schoolvakanties een belangrijk deel van de omzet wordt behaald is onvoldoende.

In de volgende gevallen wordt ook *geen* extra verlof gegeven:

- familiebezoek in het buitenland;
- goedkope tickets in het laagseizoen;
- omdat de tickets al gekocht zijn of omdat er geen tickets meer zijn in de vakantieperiode;
- vakantiespreiding in den lande;
- verlof voor een kind, omdat andere kinderen uit het gezin al of nog vrij zijn;
- eerder vertrek of latere terugkomst in verband met verkeersdrukte;
- samen reizen/in konvooi rijden door bijvoorbeeld de Balkan;
- Kroonjaren.

Wanneer de leerling door andere gewichtige omstandigheden is verhinderd om de school te bezoeken, wordt verwezen naar de daarvoor geldende richtlijnen, eveneens vermeld in de hierboven genoemde SAS.

Vooruitblik

De komende jaren zal het team leerplicht zich wederom richten op preventie. Enkele andere punten zijn:

Ambtsinstructie

De leerplichtambtenaren van de BAR-gemeenten dienen hun functie uit te oefenen volgens een vastgestelde ambtsinstructie. In de instructie is ook de mandatering geregeld. De ambtsinstructie moet opnieuw worden vastgesteld.

Controles

Hoewel de controletaak van leerplicht de indruk geeft repressief te zijn, zijn de schoolcontroles op het Primair Onderwijs vooral gericht op preventie. De leerplichtambtenaren controleren op leerling-niveau. Dit betekent dat opvallende zaken vanuit de verzuimregistratie van de scholen m.b.t. een leerling met de schooldirecteuren worden besproken. Samen met de schooldirecteur kan worden besproken hoe het schoolverzuim op tijd kan worden aangepakt, zodat erger kan worden voorkomen. Het belang van een goede verzuimregistratie wordt op deze manier nog eens onderstreept. In 2015-2016 krijgt elke school minimaal één bezoek van de leerplichtambtenaar om de voortgang van de samenwerking te bespreken. Dit kan worden gecombineerd met de schoolcontroles, zodat de tijd goed en efficiënt wordt besteed.

Vanaf het begin van het schooljaar 2015-2016 gaan de leerplichtambtenaren van de BAR-gemeenten, (nog) meer aandacht besteden aan het "te laat komen" op de basisscholen. Tijdens de controles in het afgelopen jaar is geconstateerd, dat het leerlingen en/of ouder(s)/verzorger(s) soms niet lukt om iedere dag op tijd op school te zijn. Voor zowel de leerling als de leerkracht en de overige leerlingen is het niet prettig om de dag op deze manier te starten. De ouder(s)/verzorger(s) zijn hiervoor verantwoordelijk op de basisschool. Laatkomen is een vorm van ongeoorloofd verzuim. Als het laatkomen regelmatig voorkomt, vragen wij de scholen om de ouder(s)/verzorger(s) hierop aan te spreken. Mocht het gesprek niet het gewenste resultaat hebben en het laatkomen voortduren, dan kunnen de scholen contact opnemen met de leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar gaat dan in een gesprek met ouder(s)/verzorger(s). Wanneer er achterliggende redenen zijn voor het laatkomen kan de inzet van hulpverlening worden besproken. Wanneer ouder(s)/verzorger(s) hier niet aan mee willen werken of wanneer blijkt dat er geen sprake is van achterliggende problematiek, dan zal de leerplichtambtenaar de eventuele gevolgen hiervan bespreken. Mocht het laatkomen na het gesprek met de leerplichtambtenaar aanhouden en hulpverlening niet nodig zijn of geen gewenst resultaat

opleveren, dan zal de leerplichtambtenaar overgaan tot het opleggen van een sanctie aan ouder(s)/verzorger(s). Door een goede samenwerking met de scholen hopen we het laatkomen terug te dringen. In dit verband kan de controle op laatkomen worden gezien als een preventieve actie. Het is belangrijk dat er al op de basisschool aandacht is voor het op tijd komen. Op het Voortgezet Onderwijs worden de leerlingen plotseling zelf verantwoordelijk voor het op tijd komen in de lessen. Zij kunnen vanaf die leeftijd aangemeld worden bij Halt en een Haltstraf krijgen voor laatkomen.